

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЪРГОВИЯТА“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТЪРГОВИЯТА И УПРАВЛЕНИЕ
НА ТЪРГОВСКИТЕ ОПЕРАЦИИ“;

ЗА СПЕЦ: „Глобален търговски бизнес“; ОКС „магистър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5; СЕМЕСТЪР: 9;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 90 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	15	1
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	90	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р В. Димитрова)

2.
(доц. д-р М. Стоянов)

3.
(х. проф. дин Н. Сълова)

Ръководител катедра:
„Икономика и управление на търговията“ (доц. д-р В. Димитрова)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Организация на търговията и управление на търговските операции” е една от основните приравнителни специални дисциплини за студентите от специалност „Икономика и търговия”, завършили друга специалност. Предмет на дисциплината са проблемите, свързани с организацията на търговията и управлението на търговските операции в страната и в отделните фирми, предприятия, организации и обекти, а именно: организация на търговията и на търговските фирми, предприятия и организации; организация на търговската мрежа на дребно, складовата мрежа, труда; формирането на стоковия асортимент, снабдяването със стоки; структурата на обслужването, организацията на продажбите на дребно, закупуването и продажбите на едро; складовите операции; технологията на търговската сделка, производителност и ефективност на търговската дейност.

Основните резултати от изучаването на дисциплината са: знания и разбирания за основните проблеми и развитието на търговията, за организацията на ресурсите (МТБ, труда, стоковия асортимент и културата в търговията), за управлението на операциите в търговията (по стокодвижението, покупките и продажбите на едро и на дребно, складовите операции, търговските сделки, производителността и ефективността на търговската дейност.

Получените знания и умения следва да могат да се прилагат в дискусии, казуси, тестове, курсови проекти и задачи. Следва да се развиват творчески възможности за разширяване на знанията и формиране на нови умения, главно чрез самостоятелна учебно-изследователска работа.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ЧАСТ ПЪРВА. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТЪРГОВИЯТА				
ТЕМА 1. ВЪВЕДЕНИЕ В ОРГАНИЗАЦИЯТА НА ТЪРГОВИЯТА		4	1	
1.1.	Основни проблеми на организацията на търговията			
1.2.	Организация на търговията на едро и на дребно			
1.3.	Организация на технологията на търговията			
1.4.	Съвременни проблеми на развитието на търговията в България при новите пазарни реалности			
ТЕМА 2. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТЪРГОВСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ		4	1	
2.1.	Видове търговски предприятия			
2.2.	Същност и функции на управлението на търговските предприятия			
2.3.	Функции и структура на апарата за управление на търговските предприятия			
ТЕМА 3. ТЪРГОВСКА МРЕЖА НА ДРЕБНО		3	1	
3.1.	Същност, задачи и функции на търговската мрежа на дребно			
3.2.	Видове търговска мрежа на дребно			
3.3.	Специализация на търговската мрежа на дребно			
3.4.	Концентрация на търговската мрежа на дребно			
3.5.	Избор на формат (тип) на търговския обект			
3.6.	Териториално разполагане на обектите от търговската мрежа на дребно			
3.7.	Устройство, обзавеждане и оборудване на обектите от търговската мрежа на дребно			
3.8.	Форми на изграждане на обектите от търговската мрежа на дребно			
3.9.	Модернизация и реконструкция на търговската мрежа на дребно			

3.10.	Състояние и развитие на търговската мрежа на дребно – показатели за оценка			
3.11.	Проблеми и перспективи за развитие на търговската мрежа на дребно			
3.12.	Основни фактори и резерви за подобряване използването на търговската мрежа на дребно			
ТЕМА 4. ОРГАНИЗАЦИЯ НА СКЛАДОВАТА МРЕЖА НА ТЪРГОВИЯТА		3	1	
4.1.	Същност, необходимост и функции на търговските складове			
4.2.	Класификация на стоките складове в търговията			
4.3.	Устройство, обзавеждане и оборудване на търговските складове			
4.4.	Състояние на складовата мрежа на търговията – показатели за оценка			
4.5.	Проблеми и перспективи за развитие на складовото стопанство на търговията у нас			
4.6.	Основни фактори и резерви за подобряване използването на складовата мрежа на търговията			
ТЕМА 5. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТРУДА В ТЪРГОВИЯТА		3	1	
5.1.	Същност, елементи и задачи на организацията на труда в търговията			
5.2.	Състояние и проблеми на организацията на труда в търговията			
5.3.	Насоки за усъвършенстване на организацията на труда			
ТЕМА 6. СТОКОВ АСОРТИМЕНТ И ДОПЪЛНИТЕЛНИ УСЛУГИ В ТЪРГОВИЯТА		3	1	
6.1.	Продуктова политика в търговията			
6.2.	Стоков асортимент – същност и видове			
6.3.	Стоков асортимент, допълнителни услуги и потребителско търсене			
6.4.	Формиране и регулиране на стоковия асортимент			
6.5.	Показатели за оценка на стоковия асортимент			
6.6.	Политика в областта на търговската марка			
6.7.	Политика в областта на допълнителните услуги в търговията			
ТЕМА 7. КУЛТУРА НА ТЪРГОВСКОТО ОБСЛУЖВАНЕ		2	1	
7.1.	Същност и основни елементи на културата на търговското обслужване			
7.2.	Състояние на културата на търговското обслужване – показатели за оценка			
7.3.	Проблеми и перспективи на културата на търговското обслужване			
7.4.	Изграждане и поддържане на имиджа на търговския обект			
ЧАСТ ВТОРА. УПРАВЛЕНИЕ НА ТЪРГОВСКИТЕ ОПЕРАЦИИ				
ТЕМА 8. ВЪВЕДЕНИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ТЪРГОВСКИТЕ ОПЕРАЦИИ		2	1	
8.1.	Търговски операции – същност и класификация			
8.2.	Анализ на търговските процеси и избор на дизайн			
8.3.	Същност и съдържание на управлението на операциите			
8.4.	Управлението на операциите – източник на конкурентно предимство			
ТЕМА 9. ВРЪЗКИ И ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В РЕАЛИЗАЦИЯТА НА СТОКИТЕ И УСЛУГИТЕ		2	1	
9.1.	Същност и проблеми на взаимоотношенията между участниците в реализацията на стоките. Основни функции, изпълнявани от участниците			
9.2.	Сила на позицията при преговори. Източници на конфликти			
9.3.	Средства за кординиране на взаимоотношенията			
ТЕМА 10. ТЕХНОЛОГИЯ НА ТЪРГОВСКАТА СДЕЛКА		1	-	
10.1.	Видове търговски сделки			
10.2.	Етапи и проблеми на търговската сделка			
10.3.	Операции по препродажбата, търговско представителство			
10.4.	Особености на външнотърговските сделки – реекспорт			

10.5.	Договори – същност, видове и основни клаузи			
ТЕМА 11. ТЪРГОВСКА ЛОГИСТИКА		2	1	
11.1.	Същност на търговската логистика – логистични процеси			
11.2.	Звенност на стокодвижението			
11.3.	Логистика на транспорта			
11.4.	Технологични вериги			
ТЕМА 12. ОПЕРАЦИИ ПО СНАБДЯВАНЕТО И ПОДДЪРЖАНЕТО НА СТОКОВИЯ АСОРТИМЕНТ В ТЪРГОВИЯТА НА ДРЕБНО		2	1	
12.1.	Източници и форми на снабдяване на търговската мрежа със стоки			
12.2.	Съставяне и изпълнение на поръчките за доставка на стоки			
12.3.	Получаване, приемане и съхранение на стоките в обектите. Рекламации и връщане на стоки			
12.4.	Излагане на стоките върху търговското оборудване – решения в областта на дисплея			
12.5.	Управление на сигурността и риска – кражби в търговията			
ТЕМА 13. ОПЕРАЦИИ ПРИ ПРОДАЖБИТЕ НА ДРЕБНО		2	1	
13.1.	Операции в магазина – технологичен процес в магазина			
13.2.	Подготовка на стоките и търговската зала за продажби. Организация и контрол върху продажбите			
13.3.	Персонална продажба (затворена, традиционна система за продажба) и насоки за нейното усъвършенстване			
13.4.	Отворена система за продажби – самообслужване, открит показ, образци			
13.5.	Извънмагазинни и други специфични форми за продажби. Електронни продажби			
13.6.	Насоки за усъвършенстване технологията на търговските процеси при продажбите на дребно			
13.7.	Реклама и стимулиране на продажбите			
ТЕМА 14. ОПЕРАЦИИ В ОБЛАСТТА НА УСЛУГИТЕ		2	-	
14.1.	Същност и видове услуги в търговията на дребно			
14.2.	Фактори, влияещи върху избора на микс в областта на услугите. Комплексно търговско обслужване			
14.3.	Стратегическо и тактическо планиране на операциите в сферата на услугите			
14.4.	Оценка на изпълнението на операциите в услугите			
ТЕМА 15. УПРАВЛЕНИЕ НА ПОКУПКИТЕ В ТЪРГОВИЯТА НА ЕДРО		2	1	
15.1.	Операции в търговията на едро при покупката на стоки			
15.2.	Източници и форми на постъпления на стоките в търговията на едро			
15.3.	Проучване на потребителското търсене. Оценка и избор на източниците за доставка			
15.4.	Заявки и поръчки за производство и доставка на стоки			
15.5.	Приемане на стоките. Оперативна отчетност и контрол			
ТЕМА 16. УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОДАЖБИТЕ В ТЪРГОВИЯТА НА ЕДРО		2	1	
16.1.	Операции в търговията на едро при продажбите на стоки			
16.2.	Форми на продажба на стоките в търговията на едро и организация на продажбите при складов и при транзитен оборот			
16.3.	Оперативно планиране на продажбите и извозването на стоките			
16.4.	Организация на продажбите на стоки от складовете на търговията на едро и при транзитен оборот			
16.5.	Операции на организираните пазари – борсови, аукционни, тръжни			
ТЕМА 17. УПРАВЛЕНИЕ НА СКЛАДОВИТЕ ОПЕРАЦИИ		2	-	
17.1.	Принципи на организацията на приемането, съхранението и отпускането на стоките в складовете			

17.2.	Групиране и избор на място за съхранение на стоките в складовете, начин за поддръждане, режим за съхранение и грижи за опазване			
17.3.	Подготовка и ред за отпускане на стоките от склада, организация на извозването			
17.4.	Състояние, проблеми и насоки за усъвършенстване технологията на складовите операции в търговията			
ТЕМА 18. УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ТЪРГОВСКИТЕ ОПЕРАЦИИ		1	-	
18.1.	Концепция за общото качество. Същност и цели на управлението на качеството			
18.2.	Изграждане на системи за управление на качеството на търговските операции			
18.3.	Стандарти за качество. ISO в търговията			
ТЕМА 19. ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ НА ОПЕРАЦИИТЕ		1	-	
19.1.	ERP системи, ефективна реакция на потребителите (ECR), бърз отговор (QR)			
19.2.	Система за бар и радио кодове, електронни етикети, скенери за проверка на цената и др.			
19.3.	POS системи			
ТЕМА 20. ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ И ЕФЕКТИВНОСТ НА ТЪРГОВСКАТА ДЕЙНОСТ		2	1	
20.1.	Производителност, ефикасност и ефективността. Критерий на ефективност			
20.2.	Основни показатели на икономическия ефект в търговията			
20.3.	Ресурсен и разходен подход при определяне на икономическата ефективност на търговията			
20.4.	Обобщаващи и частни показатели за икономическата ефективност на ресурсите в търговията			
20.5.	Основни показатели за оценка икономическата ефективност на разходите в търговията			
20.6.	Показатели за определяне на социалната ефективност на търговската дейност			
20.7.	Основни фактори и резерви за повишаване ефективността на търговската дейност			
Общо:		45	15	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Тест (с отворени, затворени или смесени въпроси)	2	30
1.3.	Домашна работа	1	60
Общо за семестриален контрол:		3	90
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Текуща оценка	-	-
Общо за сесиен контрол:		-	-
Общо за всички форми на контрол:		3	90

IV. ЛИТЕРАТУРА:

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Димитрова, В. и др. Управление на търговските операции: Учебно помагало. Варна: УИ „Наука и икономика“, 2013.
2. Димитрова, В. и др. Управление на продажбите. Варна: УИ „Наука и икономика“, 2011.
3. Сълова, Н., В. Димитрова и др. Развитие на търговията в България – състояние, проблеми, предизвикателства, УИ „Наука и икономика“, 2014.
4. Сълова, Н. и др. Търговски мениджмънт: Учебно помагало. Варна: УИ „Наука и икономика“, 2011.
5. Сълова, Н. Търговски мениджмънт. Варна: УИ „Наука и икономика“, 2010.
6. Костова, С. и Ив. Петров. Търговия на дребно. София: „Стопанство“, 2010.
7. Владимирова, Й. и др. Търговия. София: „Стопанство“, 2010.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Димитрова, В. Конкурентоспособност на търговията като икономически сектор. // „Регионални и глобални измерения на търговията“, Варна: УИ „Наука и икономика“, 2013, с. 139-148.
2. Стоянов, М. Съвременни проблеми на културата в търговията. // Годишник на Икономически университет – Варна, том 84, 2013, с. 180-218.
3. Stojanov, M. Business transformation of consumer good market in Bulgaria. // International conference “Ukraine – Bulgaria – European Union: contemporary state and perspectives”, Kherson National Technical University, Volume 2, September, 2012, p. 65-71.
4. Стоянов, М. Предимства и недостатъци от навлизането на чуждестранни търговски вериги на пазара на потребителски стоки в България. // Сборник доклади от международна научна конференция на тема “Тенденции и предизвикателства в развитието на икономиката”, Том III, Варна: “Наука и икономика”, 2012, с. 328-336.
5. Сълова, Н. и др. Развитие на търговията в България - състояние, проблеми и предизвикателства. Варна: АИ „Наука и икономика“, 2014.
6. Сълова, Н. Основни проблеми при развитието на търговията в България. // „Търговията – минало, настояще бъдеще“, София: ИК – УНСС, 2013, с. 9-13.
7. Сълова, Н. Основни фактори и проблеми при развитието на търговията в България. // „Съвременни измерения на търговския бизнес: Комуникация между наука и практика“, Свищов: АИ „Ценов“, 2011, с. 255-262.
8. Stojanov, M. State and prospects for development of modern shopping malls. // Socio-economic Research Bulletin, 2013, Issue 3 (50), Part I, p. 122-128.